

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

48 An coactio justa secundum allegata, & probata, actus valorem impediatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

eligendi unam ex determinatis personis vel Ecclesijs, sed ad ipsam electionem daretur coactio, quia iam electio illa, absolute esset coacta, & libera solum respectu, ideoque non plene, prout ad electionem requireretur.

- 10 Respondetur secundò: Disparitatem esse inter Matrimonium, ac electionem, quia ad electionem faciendam inter duos obligari quis, vel à lege, vel à Superiore potest. At ad Matrimonium, nemo vlla lege obligari potest, nisi ipse prius, ex sua voluntate se obliget.

COROLLARIUM.

Colligitur ex dictis, ad valorem Matrimonij, ac professionis religiosæ, requiri à iure plenam, ac omnimodam libertatem, non solum circa electionem personæ, vel Religionis, sed etiam circa electionem ipsius status, cum enim sint status immutabiles, & semel assumpti, relinqui amplius non possint, nisi omnino liberè assumerentur, infelices exitus timeri merito possent.

Q V A E S T I O XLVIII.

An coactio, iusta secundum allegata, & probata, actus valorem impediatur.

C A S V S.

- 1 **R**ACHEL, post contracta cum Titio sponsalia, cum alio Viro fornicata fuerat; Titius de hoc certior factus, eam ducere amplius volebat. Verùm, quia Sponsæ fornicationem probare non potuit, à Iudice, sub poenà excommunicationis, eam ducere coactus est. Quæritur; Vtrum Matrimonium illud sit validum.

S V M M A R I V M.

- 3 Coactio formaliter iusta, Matrimonij valori obstare non videtur.
7 Vere tamen obstat.
8 Est enim iniusta ex parte coactionem patientis.
9 Vt obstat, satis est coactio materialiter iniusta.
10 Per hanc, coactus, sibi metum nullatenus infert.

- 11 Neque hac coactio, locum habet in Foro Conscientiæ.
12 Esto, sit iusta, ex parte Iudicis metum inferentis.
13 Et à Iure præcipiatur.
14 Vnde oriatur tunc nullitas Matrimonij.
15 Coactio, vt Matrimonium non irritet, debet esse materialiter, & formaliter iusta.

R A T I O N E S D U B I T A N D I.

Cum Matrimonium metu, ad id, iniuste incusso, contractum, iure potest

fitio, sit irritum, vt dictum est; Oritur difficultas; an, vt sit irritum, sufficiat coactio, materialiter solum, & à parte rei iniusta, licet formaliter, ac secundum allegata, & probata, sit iusta; vt contingit, in casu proposito; an verò requiratur, vt coactio, tam materialiter, quàm formaliter sit iniusta,

3 Aliqui cum *Sanch. lib. 4. de matr. d. 14. num. 9. Bonac. quest. 3. de matr. p. 8. num. 14. & alij*, putant, ad valorem sufficere, vt coactio, sit iusta formaliter, ac secundum allegata, & probata, licet materialiter sit iniusta, Ideoque Matrimonium, à Titio contractum esse validum.

4 Primò; Quia coactio facta à Iudice, fuit secundum allegata, & probata, & secundum iuris ordinem, formaliter iusta; coactio autem iusta, Matrimonij valorem non tollit, sicut nec cuiuscumque alterius contractus.

5 Secundò, Quia ideo Matrimonium coactum, est invalidum, quia à iure est reprobatum; stando enim in iure naturæ, esset validum, & de facto Matrimonium, metu grati inter infideles celebratum, est validum, quia infideles Ecclesiæ legibus non sunt subiecti, sed in hoc casu, a iure non reprobat, nec reprobari potest, cum coactio præcipiatur; Ergo, in hoc casu, est validum.

6 Tertio: Quia, si Iudex, quamvis iuste in re, iniuste tamen secundum allegata, & probata, Titium ad Matrimonium coegisset, Matrimonium, ratione iniuriæ formalis, esset nullum, Ergo è contra, cum coegerit iuste secundum allegata, & probata, quamvis iniuste materialiter, & in re; Matrimonium erit

validum, Ius enim, à quo oritur Matrimonij irritatio, respicit solum veritatem ac iustitiam, quæ habetur secundum allegata & probata, vnde hæc solum dicitur iuridica.

RESOLUTIO.

R Espondetur tamen, Matrimonium, ex Iudicis coactione iuridicà, à Titio contractum, probabilius esse invalidum. *Basil. de Leon. lib. 4. c. 19. num. 11. Henriq. lib. 11. de matr. cap. 9. num. 4. Azor. lib. 1. c. 11. quest. 6. Salas. 1. 2. tract. 3. d. 3. f. 1. nu. 27. Lessius lib. 2. c. 17. d. 6. num. 30. Rebell. p. 2. de oblig. lib. 1. quest. 5. num. 12. & alij plures apud istos.*

Primò, Quia, licet coactio illa, prout se tenet ex parte Iudicis, fuerit iusta; prout tamen se tenet ex parte Titij, eam coactionem patientis non fuit iusta, sed iniusta, cum ipse tali coactioni causam non dederit. Ergo ius irritans Matrimonium ex coactione iniustà, hunc casum non excludit: In irritatione enim, non tam attenditur iustitia coactionis ex parte inferentis, quam ex parte patientis, cum in istius gratiam, ac fauorem fuerit à iure statuta irritatio, non verò in fauorem inferentis.

Secundò, Quia, si Pater, Adolescenti cum Filia deprehenso mortem minaretur, nisi eam duceret in Vxorem, Matrimonium esset nullum. *ex cap. veniens. de sponsal.* quamvis Pater ex errore putaret, talem coactionem sibi esse licitam; quia scilicet in re, & respectu Adolescentis, esset iniusta. Sed etiam coactio facta à Iudice secundum allegata, & probata, licet esset iusta ex parte ipsius, in

re tamen, & ex parte Titij, erat iniusta; Ergo etiam Matrimonium à Titio contractum, fuit nullum.

IO Tertio; Quia ad hoc, vt contractus metu initus, non sit rescindendus, necessario requiritur, vt ipse metum patiens, vel per delictum, vel per aegritudinem, vel alio simili modo, sibi metum intulerit, vt constat *ex l. si mulier 21. in princ. ff. de eo, quod metus causa*; vbi, cum Mulier contra Dominum suum ingrata, timens, ob ingratiudinem, reducendam esse in seruitutem, ex hoc timore aliquid dedisset, eius donatio non reuocatur, quia ipsa sibi hunc metum intulit; sed Titius, dum à Iudice ad Matrimonium cogitur, iuste quidem secundum allegata, & probata, sed iniuste secundum rem, nullo modo hunc metum sibi infert, cum nullo modo sit eius causa; Ergo hoc Matrimonium est irritum; sicut, si esset alius contractus, esset rescindendus.

II Quarto; Quia coactio à Iudice facta fundatur in falsa presumptione; Illa autem, quæ fundantur in falsa presumptione, locum non habent in Foro conscientie, cum hoc Forum innitatur veritati: *c. tua c. is qui fidem: de sponsa*. Ergo hæc coactio, locum non habet in Foro conscientie; ideoque Matrimonium, in Foro conscientie, nullum est.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

12 **N**equè obstant rationes in contrarium. Ad primam enim respondetur; Coactionem factam à Iudice, fuisse quidem iustam ex parte Iudicis inferentis sed iniustam ex parte Titij patientis; Hoc autem sufficit, vt Matrimonium,

ipso iure, sit irritum; sicut est sufficiens, vt quilibet alius contractus, sit rescindendus.

Ad secundam respondetur; Quamuis ¹³ coactio, à iure præcipiatur, non tamen propterea Matrimonium approbari, quia coactio illa fundatur in falsa presumptione, in quo casu, etiam si, in Foro externo, approbaretur, non tamen approbaretur in Foro interno, quia Forum externum, & internum, conueniunt solum; quando externum, non innititur falsæ presumptioni.

Ad tertiam respondetur; Disparitatem ¹⁴ esse: quia, si Iudex, iniuste cogat secundum allegata, & approbata, iniuriam infert ei, quem cogit; quamuis enim in re, sit delinquens, quamdiu tamen eius delictum non probatur, ius habet, ne à Iudice damnetur tanquam reus; iniuria autem, obligat ad contractum rescindendum, vt res in integrum restituantur, & sic refarciatur iniuria. Cum ergo, in iis casibus, Matrimonium sit irritum, in quibus alij contractus sunt rescindeudi, sequitur, in isto casu, Matrimonium esse nullum. At quando Iudex, iuste cogit secundum allegata, & probata, sed iniuste in re, nullitas Matrimonij, non oritur ex iniuriâ illata ei, quem Iudex cogit, sed quia ille, qui cogitur, in re iniustitiam patitur propter falsam presumptionem, cui Forum externum tunc innititur, Forum internum non conformatur externo; quando hoc innititur falsæ presumptioni.

COROLLARIUM.

Colligitur ex dictis; Ad hoc vt coactio Matrimonij valorem non impediatur, necessario requiritur, vt sit omnino

omnino iusta, non solum formaliter, & iuridicè, sed etiam materialiter, & in re. Cum enim Matrimonium debeat esse validum in conscientia Foro, quod falsæ præsumptioni non innotuit, necessariò requiritur, ut coactio realiter, & secundum rem ipsam, sit iusta; Cum verò ad Matrimonij valorem, à iure requiratur iustitia in coactione, requiritur etiam, ut coactio sit iusta formaliter; alia enim iustitia requiri à iure non potest, quam formalis, & iuridica,

QV AESTIO XLIX.

An Metus levis, in Foro conscientia, contractum rescindat.

C A S V S.

CVIVSDAM Viri Principis Vxor, cum, præter dotem, bona paraphernalia haberet satis ampla; ad instantiam Mariti, ex metu quodam reuerentiali erga illum, & ut iurgia cum illo, eiusque offensionem vitaret, pro illo fideiussit, alias non fideiussura. Quæritur; Vtrum ex illa fideiussione, in Foro conscientia, teneatur.

SPMMARIVM.

- 1 Fideiussio, ex metu levi facta, in Foro conscientia obligare videtur.
- 2 Sicut obligat in Foro externo.
- 3 Et sicut Matrimonium ex simili metu initum.
- 4 Non obligat tamen, etiam si sit solemnis.
- 5 Ratione iniuria, quæmetus etiam levis includit.
- 6 Unde Fideiubens, in suam libertatem est restituendus.
- 7 Ut contractus in Foro conscientia obligent, debent à iure approbati.
- 8 Forum internum, quando cum externo conveniat.
- 9 Matrimonij irritatio, oritur ex iure Ecclesiastico.
- 10 Cur Fideiubens habeat ius ad contractum rescindendum.
- 11 Pecunia, metu extorta ut pretium iustum, retineri potest.
- 12 Hæreditatis renunciatio, metu reuerentiali facta, est rescindenda.
- 13 Promissio, eodem metu facta, in conscientia non obligat.
- 14 Remissio debiti, ex desperatione illud recuperandi, debitorem non liberat.
- 15 Blanditiis acquisita, restitutioni obnoxia non sunt.